

روزنامه سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی، ورزشی **صبح ایران**

صاحب امتیاز و مدیرمسئول: **مهدی رحمانیان**

نشانی: تهران: میدان فاطمی، خیابان بهرام‌مصری، پلاک ۲۲ • تلفن:۵۴۰ و ۸۸۹۳۶۲۷۰ • نمابر: ۸۸۹۲۵۴۶۷

تلفن آگهی‌ها: ۸۶۰۳۶۱۱۹ • تلفن امور آگهی‌های شهرستان‌ها: ۷-۴۴۰۱۹۸۰۵ • تلفن امور مشترکین: ۸۸۹۰۳۵۴۸

توزیع: شرکت پیام‌رسان سبز • تلفن: ۶۶۲۸۷۳۴۴ • چاپ: صمیم

شترت

یکشنبه ۱۸ آذر ۱۴۰۳ • ۶ جمادی‌الثانی ۱۴۴۶ • ۸ دسامبر ۲۰۲۴ • سال بیست‌ویکم • شماره ۴۹۹۴ • ۱۲ صفحه

اذان ظهرتهران ۱۱:۵۶ • اذان مغرب ۱۷:۱۱ • اذان صبح فردا ۵:۳۳ • طلوع آفتاب ۷:۰۳

www.sharghdaily.com

aparat:tasvirshargh

Telegram:SharghDaily

youtube:sharghdaily

twitter:sharghdaily

instagram:sharghdaily1

چالش‌های وکالت و هوش مصنوعی

مهرناز مهرابی

وکیل دادگستری

روابط وکیل و موکل آسیب وارد کند. هوش مصنوعی از جنبه‌های زیادی روابط بین وکیل و مقام قضائی را تسهیل می‌کند، اما قطعا نمی‌تواند جایگزین کامل تفکر انسانی شده و به عنوان وسیله‌ای تمام‌عیار برای اجرای عدالت و احقاق حق استفاده شود. هوش مصنوعی به‌خوبی قادر است دسترسی عموم را به سیستم قضائی آسان‌تر و سریع‌تر کند و رویه قضائی دادگاه‌ها را برای همگان قابل

یادداشت

نقض اصل شخصی بودن مجازات در قانون حجاب

محسن برهانی

«هیچ شخصی بار گناه دیگری را به دوش نمی‌کشد» (لا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرٰی). این قاعده هم مبتنی‌بر ادله

مسلم شرعی است و هم مبتنی است بر درک روشن عقلی و تخطی از آن به حکم عقل و شرع مصداق ظلم است. کمالینکه در داستان حضرت یوسف (ع) آنگاه که یکی از برادران به عزیز مصر پیشنهاد کرد یکی دیگر از برادران را به‌جای بنیامین دستگیر کنند، پاسخ دریافت کرد: «اگر چنین کنیم و دیگری را به‌جای فرد خاطکار مجازات کنیم، قطعا در زمره ظالمان خواهیم بود» (معاذ الله ان نأخذَ احدا مكانَهٗ اِنَّا اِذا لَمِنا الظالمینَ). با کمال تعجب و تأسف در قانون موسوم به «قانون حجاب و عفاف» با نقض این قاعده شرعی و عقلی مواجه هستیم و تعجب‌آمیزتر آنکه این نقض مورد اشکال شرعی و قانونی اعضای شورای نگهبان قرار نگرفته است!

در ماده ۴۱ کارکنان صاحبان حرف، مشاغل و کسب‌وکارهای مجازی و غیرمجازی به دلیل رفتار کارکنان خود با مجازات مواجه شده‌اند، یعنی به علت ارتکاب جرم توسط یک شخص، شخص دیگری مجازات می‌شود!

نگاه

نامه به رئیس‌جمهور

و اخراج از دانشگاه بوده است و نه علت آن، به‌همین‌دلیل شایسته نیست استنادی که اتهام‌شان دفاع از آزادی آکادمیک در همه ابعاد و شئون آن است، از بازگشت به دانشگاه منع شوند. از شما، به‌عنوان رئیس‌جمهور انتظار داریم در کنشی عدالت‌خواهانه و انسانی، پیکیر بازگشت همه استادانی باشید که برای سعادت هم‌وطنان و میهن خود نیک‌خواهانه رنج بیان نظر، انتقاد و اعتراض را به جان پذیرا شده‌اند. پیکیری وضعیت این استادان علاوه بر اینکه جزء وعده‌های انتخاباتی صریح شما بوده است، نشانه‌ای است از عزم حاکمیت برای گشودن باب گفت‌وگوی عقلانی با شهروندان و تلاش برای پاسداشت سرمایه‌های انسانی.

با تشکر و احترام

جمعی از استادان اخراجی، قطع همکاری‌شده، تعلیقی و بازنشسته اجباری

۱۶ آذر ۱۴۰۳

آزاد، علیرضا: دانشگاه فردوسی مشهد

آرپایو، محمد: دانشگاه صنعتی ممدان

آذرخشی، مصطفی: دانشگاه شهید بهشتی

۵۰ درصد

معاون بهداشت وزارت بهداشت اعلام کرده است: «سرانه مصرف گوشت در جامعه سالم باید ۷۵ گرم در روز باشد که الان برای هر نفر در کشور ما ۳۵ گرم است که تقریباً نیمی از سرانه در نظر گرفته شده است. روزانه باید ۲۵ گرم فیبر مصرف شود درحالی‌که این میزان در کشور ما اکنون ۱۵ گرم در روز است. سرانه مصرف لبنیات در کشور یک واحد است درحالی‌که باید بین دو تا سه واحد در روز باشد.»

۷۵۰۰ سال

کاوش‌های باستان‌شناسی در منطقه صحرایی «الصبیه» در شمال‌کویت منجر به کشف مجسمه‌ای سفالی با ظاهر «انسان مارنما» متعلق به هفت هزار و ۵۰۰ سال پیش شده است. وجود این مجسمه سؤال‌های جالبی درباره هدف و ارزش نمادین یا آیینی آن برای مردمان این جامعه باستانی مطرح می‌کند. پیش از این در منطقه مجسمه‌های باریک با سرهایی شبیه به پرندگان یا مارمولک‌ها نیز یافت شده است.

یادداشت

زنگ تعطیلی گردشگری در دولت چهاردهم

پیامدهای قانون عفاف و حجاب

محسن حاجی سعید

رئیس هیئت‌مدیره جامعه‌راهنمایان گردشگری ایران

اجرای قانون عفاف و حجاب در کشور،

هرچند با نیت حفظ ارزش‌ها و هنجارهای دینی تدوین شده است، اما پیامدهایی را در عرصه‌های اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و حتی اعتقادی به همراه خواهد داشت. این قانون نه‌تنها با چالش‌هایی در پذیرش داخلی روبه‌روست، بلکه می‌تواند جایگاه بین‌المللی ایران، به‌ویژه در حوزه گردشگری را با آسیب‌های جدی مواجه کند. در صورت اجرای این قانون، فعالان صنعت گردشگری نگرانی‌ها و چالش‌های زیر را پیش‌بینی می‌کنند و خواستار ورود حاکمیت برای توقف اجرای آن هستند:

- تشدید ایران‌گریزی و قوانین سخت‌گیرانه، که می‌تواند تصویر ایران را به عنوان یک مقصد گردشگری امن و فرهنگی مخدوش کرده و موجب افزایش ایران‌گریزی در سطح بین‌المللی شود.
- آسیب به اعتبار جهانی گردشگری ایران، که به عنوان مقصدی با محدودیت‌های اجتماعی و فرهنگی معرفی خواهد شد که نتیجه آن کاهش ورود گردشگران بین‌المللی است.
- تبدیل گردشگری به ابزار تبلیغات ایدئولوژیک؛ الزام دفاتر گردشگری به اجرای این قانون این صنعت را از کارکرد فرهنگی و اقتصادی خود دور کرده و به ابزاری برای اهداف ایدئولوژیک تبدیل می‌کند که با باورهای متنوع گردشگران، سازگار نیست.
- مهاجرت نیروی انسانی و سرمایه‌گذاران؛ کنترل‌های سخت‌گیرانه بر شاغلان صنعت گردشگری و دخالت‌های غیرضروری، به خروج نیروی متخصص و ناامیدی سرمایه‌گذاران منجر خواهد شد و این صنعت را به ورطه رکود می‌کشاند.
- تشدید بحران اقتصادی؛ در شرایطی که کشور با چالش‌های اقتصادی عمیقی مواجه است، اجرای قوانینی که فقط هزینه‌تراشی کرده و منابع درآمدی مانند درآمدهای ارزی حاصل از گردشگری را کاهش می‌دهد، غیرمنطقی و آسیب‌زا به نظر می‌رسد.
- کاهش ورود گردشگران خارجی؛ الزام به رعایت این قوانین، حتی برای گردشگران مسلمان می‌تواند به ترس از برخورد قضائی منجر شده و بسیاری را از سفر به ایران منصرف کند.
- هزینه‌های حقوقی و دیپلماتیک؛ اعمال مجازات‌ات بر اتباع خارجی می‌تواند تنش‌های دیپلماتیک ایجاد کند و به روابط بین‌المللی کشور آسیب بزند.
- رکود کامل صنعت مهم گردشگری؛ درنهایت، کاهش شدید ورود گردشگران خارجی و درآمدهای ارزی، این صنعت را به تعطیلی کشانده و زنگ خطری جدی برای آینده اقتصادی کشور به صدا درمی‌آورد.

یادداشت

به‌جای تصویب چنین قوانینی که نتیجه‌ای جز تفرقه داخلی و بحران بین‌المللی ندارد، باید به راهکارهایی مبتنی‌بر همبستگی اجتماعی و تعامل جهانی روی آورد. گردشگری ایران نیازمند فضایی آزاد، ایمن و جذاب برای گردشگران خارجی است، نه محدودیت‌هایی که دستاوردهای سال‌ها تلاش این صنعت را نابود کند.

پیام پایانی

اجرای این قانون، به بیانی ساده، زنگ تعطیلی گردشگری را در دولت چهاردهم به صدا درخواهد آورد.

به‌جای تصویب چنین قوانینی که نتیجه‌ای جز تفرقه داخلی و بحران بین‌المللی ندارد، باید به راهکارهایی مبتنی‌بر همبستگی اجتماعی و تعامل جهانی روی آورد. گردشگری ایران نیازمند فضایی آزاد، ایمن و جذاب برای گردشگران خارجی است، نه محدودیت‌هایی که دستاوردهای سال‌ها تلاش این صنعت را نابود کند.

بیانیه‌خوانی

انجمن علمی روان‌پزشکان ایران پیشنهاد داد:

جلوگیری از چالش‌های جدید

در بین انجمن‌ها و نهادهایی که نظرات خود را درباره قانون حجاب و عفاف ارائه داده‌اند، انجمن علمی روان‌پزشکان ایران نیز نظرات کارشناسی خود را در این زمینه ارائه داده است که به بخش‌هایی از آن در ادامه توجه می‌کنیم:

با توجه به تصویب نهایی «لایحه حمایت از خانواده از طریق ترویج فرهنگ عفاف و حجاب» که گفته شده روز ۲۳ آذر ۱۴۰۳ برای اجرا ابلاغ خواهد شد، انجمن علمی روان‌پزشکان ایران، به‌عنوان یک نهاد تخصصی متعهد به ارتقای سلامت روان جامعه، وظیفه خود می‌داند هشدارهای لازم را درباره برخی تبعات ناگوار این قانون ارائه دهد. بر اساس تحلیل داده‌های نظرسنجی‌ها، آمار آسیب‌های اجتماعی و تئوری‌های علمی، نکات زیر قابل تأمل است:

۱. کاهش احساس امنیت و

اعتماد به نهادهای عمومی: بر اساس داده‌های گزارش جهانی ارزش‌ها و مطالعات داخلی، سرمایه اجتماعی ایران در وضعیت مناسبی قرار ندارد. نظرسنجی‌های اخیر نشان داده‌اند درصد قابل توجهی از مردم نسبت به عملکرد نهادهای عمومی احساس بی‌اعتمادی دارند. تصویب و اجرای قوانینی که با باورها و ارزش‌های بخش قابل توجهی از جامعه همخوانی ندارد، این بی‌اعتمادی را عمیق‌تر خواهد کرد و احتمال بروز نافرمانی مدنی را افزایش می‌دهد.

۲. افزایش میل به مهاجرت نخبگان: بر اساس آمار منتشرشده توسط مرکز آمار ایران و صندوق بین‌المللی پول، در حال حاضر بیش از ۳۰ درصد از نخبگان و متخصصان کشور تمایل به مهاجرت دارند. این قانون، به‌ویژه در میان زنان نخبه و جوانان تحصیل‌کرده، احساس تعلق نداشتن و ناامنی اجتماعی را تشدید کرده و موج جدیدی از مهاجرت نخبگان را به همراه خواهد داشت. پیامد این پدیده، ازدست‌دادن سرمایه‌های انسانی و افزایش هزینه‌های اجتماعی و اقتصادی برای کشور خواهد بود.

۳. آسیب به سلامت روان عمومی: اجرای قوانین محدودکننده و تشبیهی همانند قانون حجاب اجباری، به افزایش تنش‌های روانی، احساس ناکامی و ناامیدی در جامعه منجر خواهد شد؛ به‌ویژه زنان و گروه‌های آسیب‌پذیر بیشترین فشار روانی را متحمل خواهند شد که می‌تواند به افزایش آمار افسردگی، اضطراب و حتی خودکشی بینجامد.

۴. ناکارآمدی اجبار در تغییر رفتار: بر اساس نظریه‌های رفتاری، ازجمله نظریه تقویت مثبت اسکینر و نظریه نیازهای مازلو، تغییر رفتار انسانی از طریق اجبار و تشبیه منجر به نتایج معکوس می‌شود. مطالعات داخلی و بین‌المللی نشان می‌دهد که رویکردهای قهری نه‌تنها به تغییرات مثبت منجر نمی‌شوند، بلکه احتمال تنش، درگیری و چندسستگی در جامعه را افزایش می‌دهند.

۵. تشدید آسیب‌های اجتماعی: بر اساس آمار مرکز پژوهش‌های مجلس، شاخص‌هایی مانند طلاق، خشونت خانوادگی و بزهکاری اجتماعی در ایران رو به افزایش است. اجرای قوانین تنبیهی و محدودکننده همانند قانون تشدید مجازات عدم مراعات حجاب اجباری می‌تواند به تشدید این آسیب‌ها منجر شود؛ به‌ویژه زنان و جوانان، به‌عنوان گروه‌های آسیب‌پذیر، در معرض فشارهای بیشتری قرار خواهند گرفت که اثرات منفی آن در بلندمدت به کل جامعه بازمی‌گردد.

به حکمرانانی که به خرد حکمرانی و همبستگی ملی باور دارند، پیشنهاد می‌کنیم در شرایطی که کشور با بحران‌های اقتصادی، اجتماعی و هویتی روبه‌رو است، تمرکز بر قوانین محدودکننده نه‌تنها راه‌حل نیست، بلکه چالش‌های جدیدی ایجاد خواهد کرد. انجمن علمی روان‌پزشکان ایران بر این باور است که:

۱. تقویت فرهنگ گفت‌وگو باید به جای اجبار، راهکارهای مبتنی بر آموزش و آگاهی انتخاب شود.

۲. احترام به حقوق فردی،ظ پذیرش تنوع فرهنگی و اعتقادی یک ضرورت برای همبستگی ملی است.

۳. استفاده از دیدگاه متخصصان بهره‌گیری از تحلیل‌های جامعه‌شناسان، روان‌شناسان و سایر متخصصان علوم رفتاری در تدوین قوانین ضروری است.

در پایان، انجمن علمی روان‌پزشکان ایران خواهان توقف اجرای این قانون و توجه جدی به دیدگاه‌های کارشناسی است تا با احترام به حقوق و کرامت انسانی، از آسیب‌های بیشتر به جامعه جلوگیری شود.